

TIẾP QUẢN

(Hồi ký của Đ/c Năm Nam)

Tháng 04/1975 lịch sử, cùng với các cánh quân tiến vào giải phóng thành phố, Trung ương Cục thành lập đoàn Tài chính tiếp quản Sài Gòn mang ký hiệu là K2. Đoàn do đ/c Nguyễn Ngọc Ân phụ trách và chính các đồng chí tham gia đoàn này là nòng cốt để thành lập Sở Tài chính đầu tiên của thành phố. Ban biên tập xin được giới thiệu bài ghi lại lời kể của đồng chí Nguyễn Ngọc Ân (Năm Nam), nguyên Ủy Viên thường vụ, Thường trực Thành ủy, Trưởng Ban kinh tế thành ủy, giám đốc đầu tiên của Sở Tài chính thành phố về những khoảnh khắc lịch sử đó.

Có thể nói tháng 4/1975 là thời gian sôi động, không chỉ ở chiến trường quân ta chiến thắng liên tiếp, mà ở hậu cứ R, tụi mình cũng có nhiều hoạt động sôi nổi hưởng ứng thắng lợi chiến trường. Nghe tin các tỉnh được giải phóng, anh em mình rất mừng. Tụi mình thường xuyên trao đổi những công việc sắp tới, tiếp quản thế nào, rồi đây tụi mình sẽ làm những việc gì khi ra thành phố sau tiếp quản... Ngày này qua ngày khác tiếng trọng pháo ngày càng gần, dồn dập, ý kiến trao đổi càng sôi nổi suốt ngày đêm. Thời gian này với tụi mình, ngày dài hơn đêm, có thể nói thực nhiều, ngủ ít. Từ khi được phổ biến chuẩn bị tiếp quản Sài Gòn thì công việc lại tất bật, ngoài việc trao đổi những việc phải làm khi tiếp quản còn phải cử người lo rang gạo, người lo chuẩn bị nhận quân trang, vũ khí,... trong trạng thái rất phấn khởi. Nói chung để chuẩn bị cho ngày xuất quân vào Sài Gòn, với tinh thần vừa chiến đấu vừa tiếp quản, với phương án phải chuẩn bị mọi thứ đối phó với tàn quân nguy. Do đó việc chuẩn bị của bọn mình, trước hết là vấn đề tư tưởng, phải chuẩn bị phân công cho từng đơn vị, từng cá nhân chu đáo. Còn phần thứ hai là công việc hậu cần, vì nghĩ rằng khi ra thành phố có thể bị tắt điện, tắt nước, mà nếu không điện, không nước cần phải có gạo rang để sống, nên theo lệnh chung là phải rang gạo. Tụi mình vừa rang gạo, vừa nghe tin, vừa tán gẫu. Lúc bảy giờ tin chiến sự tình hình chiến trường, trong ngày thế nào tới có tin ngay. Tối ngày 28/4 rạng sáng 29/4 tụi mình mới được phổ biến giờ hành quân. Mọi việc chuẩn bị đều phải hoàn tất trong đêm. Đoàn Tài chính R đi tiếp quản Sài Gòn được mang ký hiệu K2. Tụi mình được phát quân phục và vũ khí, trang phục như bộ đội giải phóng, có súng AK, số đồng chí lãnh đạo có súng K54, K59. Số đồng anh em được quyết định đi đợt này, còn một số sẽ đi đợt sau. Tụi mình đi trên 3 xe tải. Đến giờ xuất phát xe tụi mình nhập vào đoàn xe chung do sự chỉ đạo của Ban chỉ huy thống nhất. Đoàn xe lăn bánh trong đường rừng lúc bằng phẳng, lúc gồ ghề, lúc êm ru nhưng cũng không ít lúc phải thót bụng. Tụi mình đi được một ngày đường đến tối được nghỉ lại khu rừng cao su. Tôi nhớ có chuyện vui trong cuộc hành quân tiếp quản này. Tối hôm đó mọi người nằm yên trên võng, nhưng không sao ngủ được. Chung quanh pháo bắn đì đùng suốt đêm không dứt. Lúc bảy giờ có ý kiến của một số anh em "mình có mang theo đậu, đường nên nấu chè ăn" Anh Ba Thời (phụ trách hậu cần) cùng vài anh em khác rời võng, lấy xoong, lấy nước đãi đậu nấu chè (đậu xanh ở R mua rẻ lắm, tối thứ 7 hàng tuần chúng mình thường tổ chức nấu chè đậu xanh). Nấu một lúc đậu đã nhừ, chuẩn bị cho đường vào, nhưng tìm hết bao này đến túi kia mà đường đâu chẳng thấy. Anh Ba Thời mới vô đầu suy nghĩ và thốt lên "chết m. đường bỏ quên ở nhà rồi" đành phải ăn chè lạt. Đây là một mẩu chuyện vui trên đường tiếp quản Sài Gòn của đoàn K2.

Sáng sớm hôm sau, đoàn tiếp tục hành quân. Đi một đoạn được tin Tổng thống nguy Dương Văn Minh tuyên bố đầu hàng. Anh em rất phấn khởi và đoàn xe tiếp tục lăn

bánh. Một lúc sau quốc lộ 1 xuất hiện, lúc bấy giờ mới có điều kiện quan sát đoàn xe dài hàng trăm chiếc, xe nào cũng cắm cờ chạy hàng dọc bon bon trên đường nhựa. Anh em tụi mình há hê hô hời phấn khởi một cách lạ thường, một thứ sáng khoái chưa bao giờ có trong mọi người. Nhìn phía trước thấy từng tốp, từng tốp lính nguy thất trận, xác bắt sang bang, đầu trần chân đất, quần đùi áo cộc lửng thừng đi ngược chiều đoàn xe của tụi mình với vẻ đầy khiếp sợ. Trên đường, rải rác khắp nơi những bộ quần áo rằn ri, những quân dụng của lính nguy bỏ chạy tháo thân. Thịnh thoảng gặp vài thầy ma chết xình nằm bên lề (thấy ghê).

Chiều 30/4 tụi mình đến Bà queo, xe dừng lại, chờ lệnh. Đồng bào hai bên đường nhìn tụi mình đầy thiện cảm. Chúng mình lại nhắc nhau giữ gìn kỷ luật và đề phòng bọn bắn lén. Nói vậy thôi chứ làm sao coi chừng được vì tụi mình đều ngồi xe mui trần, nhưng rồi cũng ổn, không việc gì xảy ra. 19 giờ, tiếp tục hành quân. Có đám cháy nhỏ trước cổng sân bay Tân Sơn Nhất, đoàn xe lại dừng, đồng bào ủa ra đón mừng thăm hỏi, mời nước, mời thuốc. Một lúc sau đoàn xe hướng về địa điểm tập kết. Nghỉ một hồi, anh em đem lương khô ra ăn, bàn tính kế hoạch sáng hôm sau đến địa điểm tiếp quản. Hôm đó không tài nào ngủ được, nôn nao, lo những việc phải làm để không đi lạc, đảm bảo đúng giờ tiếp quản cho tốt. Tuy mệt nhưng tụi mình đều phấn khởi không lo nghĩ chuyện gì khác ngoài nhiệm vụ được giao. Theo sự phân công tụi mình sẽ tiếp quản Bộ Tài chánh nguy tại số 138 Hồng Thập Tự (nay là đường Nguyễn Thị Minh Khai). Đúng 5 giờ sáng ngày 1/5 tụi mình có mặt tại địa chỉ tiếp quản Bộ Tài chánh nguy. Khoảng 8-9 giờ số công chức cũ đến với vẻ bẽn lẽn, lo lắng. Tụi mình tổ chức buổi gặp mặt với anh chị em này và nói về chánh sách của Đảng và Chính phủ để anh chị em yên tâm. Đó là việc làm đầu tiên nhằm ổn định tư tưởng số công chức cũ. Tên Bộ trưởng Tài chánh đi cùng với Dương Văn Minh bị quân mình giữ trong Dinh Độc Lập, mấy ngày sau được thả ra và đến trình diện. Tụi mình tiếp tục tiếp quản các cơ sở được phân công, ổn định tổ chức. Thời gian đầu tụi mình ăn ở tại chỗ số 138 Hồng Thập Tự, nấu ăn có tổ chức bếp tập thể, ngủ thì có bàn. Lúc đó tụi mình cố gắng làm tốt công tác tư tưởng, không những cho số công chức cũ mà cả anh em lái xe, lao động giản đơn nên họ rất an tâm. Thời gian này sáng nào cũng phải đi họp giao ban quân quản trong Dinh Độc lập, công việc được triển khai theo chỉ đạo trong các cuộc họp giao ban. Nhiệm vụ chủ yếu lúc bấy giờ là: giữ vững đoàn kết và kỷ luật, tiếp quản tốt, ổn định tư tưởng viên chức cũ, hình thành dần bộ máy, đảm bảo cấp phát kinh phí thường xuyên cho các ngành hoạt động. Khó khăn của thời kỳ này là lực lượng của mình còn ít, ý thức suy nghĩ chưa theo kịp diễn biến tình hình nhiệm vụ của ngành tài chánh, như việc bảo vệ tài sản công không có lực lượng và cũng không có biện pháp gì để ngăn chặn số hôi của, ăn cắp của công. Thời kỳ tiếp quản đội ngũ cán bộ của mình đoàn kết tốt, kỷ luật nghiêm, có chuyện cần thì bàn giải quyết, có lệnh là chấp hành. Tổ chức Đảng rất chặt chẽ, lãnh đạo hoàn thành tốt nhiệm vụ của đoàn tiếp quản không để có những chuyển biến lệch lạc trong đội ngũ, không để quân số bị hao hụt.

Khi đoàn cán bộ A vào, đoàn tiếp quản phối hợp chặt chẽ với Đoàn A thực hiện tiếp các công việc do cấp trên chỉ đạo đạt kết quả tốt đến khi thành lập Sở Tài chính thành phố.